

A organización política e territorial de España

3º ESO - IES Mendiño

Prof. Xosé Díaz Alonso

Introducción

Introducción

- ★ Depois da **Guerra Civil** (1936-1939) estableceuse en España unha **ditadura** persoal encabezada polo xeneral **Francisco Franco**.
- ★ O **franquismo** ou **época franquista** prolongarase ata o ano 1975, cando morre Franco.

Introducción

- ★ Unha vez morto Franco, iníciase un período de cambio cara un sistema democrático, a **Transición**.
- ★ Esta caracterizouse pola superación pacífica da ditadura e a instauración dun sistema baseado na soberanía popular, os dereitos humanos e a descentralización do poder.

Introducción

- ★ A Transición foi posible pola **vontade de consenso entre distintas forzas políticas e sociais.**
- ★ Destacarán o novo rei, Juan Carlos I, o primeiro Presidente do Goberno democrático, Adolfo Suárez, ou o líder do PSOE, Felipe González.

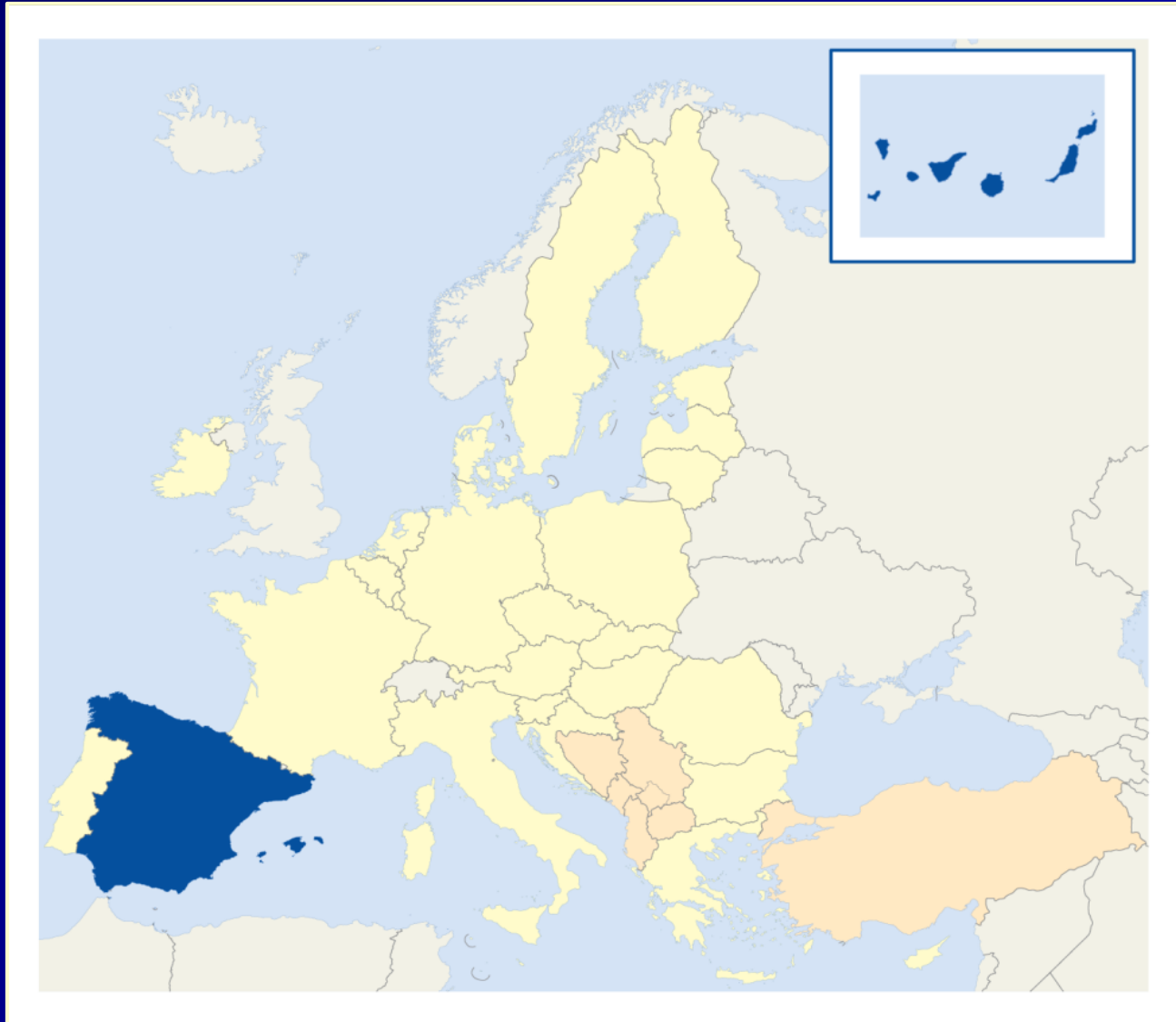

El sistema político español

O sistema politico español

El sistema político español

O sistema político español

- ★ A actual **Constitución** foi aprobada no ano **1978** por consenso de todas as forzas políticas representadas no **Parlamento**.
- ★ Posteriormente, o **6 de decembro** dese mesmo ano, foi aprobada en **referendum** de todos os españois.

El sistema político español

O sistema político español

- ★ A partir da Constitución podemos sintetizar as **características** máis salientables do **sistema político español actual**: Monarquía Parlamentaria, sistema democrático, Estado de Dereito, exercicio do voto, pluralismo político, división de poderes ou dereitos e liberdades cidadás.

Monarquía Parlamentaria

- ★ **Monarquía Parlamentaria**; nunha *Monarquía*, o xefe do Estado é un rei ou raíña, que é o máximo responsable do Estado; o seu posto é vitalicio e hérédase.
- ★ No caso español, en 1975 restaurouse no trono á familia **Borbón**, con Juan Carlos I. Actualmente, o rei é **Felipe VI**, e a herdeira, a princesa Leonor.

Monarquía Parlamentaria

V- d R

Monarquía Parlamentaria

- ★ *A Monarquía Parlamentaria* é un sistema no que o xefe do Estado reina pero non goberna.
- ★ As funcións do rei son representar ao país e ser árbitro entre as distintas institucións, pero non exerce poder lexislativo, executivo ou xudicial.

Sistema democrático

- ★ Permite a **participación política dos cidadáns** a través de eleccións libres e **respecta os seus dereitos fundamentais**.
- ★ A “**democracia**” é o goberno do pobo para o pobo; implica o goberno da maioría do país.

Sistema democrático

- ★ O sistema español baséase na **soberanía nacional**, segundo a cal o poder reside no pobo español.
- ★ Este poder o exerce o pobo a través dos seus representantes, democráticamente elixidos.

Estado de Dereito

- ★ Un Estado de Dereito é aquel que está sometido ao “**imperio da lei**”, que está por riba de todos os individuos, grupos ou institucións.
- ★ **Garante a igualdade xurídica e evita os abusos de poder**, xa que ningunha autoridade pode actuar contra a Constitución e as leis.

Exercicio do voto

- ★ En canto ao **exercicio do voto**, en España está recoñecido o **sufraxio universal** (homes e mulleres maiores de 18 anos). O voto debe ser **libre, directo e secreto**.
- ★ Ademais do voto activo (dereito a votar), recoñécese o dereito ao voto pasivo (dereito a presentarse como candidato).

Exercicio do voto

Exercicio do voto

- ★ Un sistema pode ser democrático con diferentes sistemas electorais.
- ★ No caso de España, o noso **sistema electoral é proporcional e está baseado en circunscricións provinciais.**

Sistema democrático

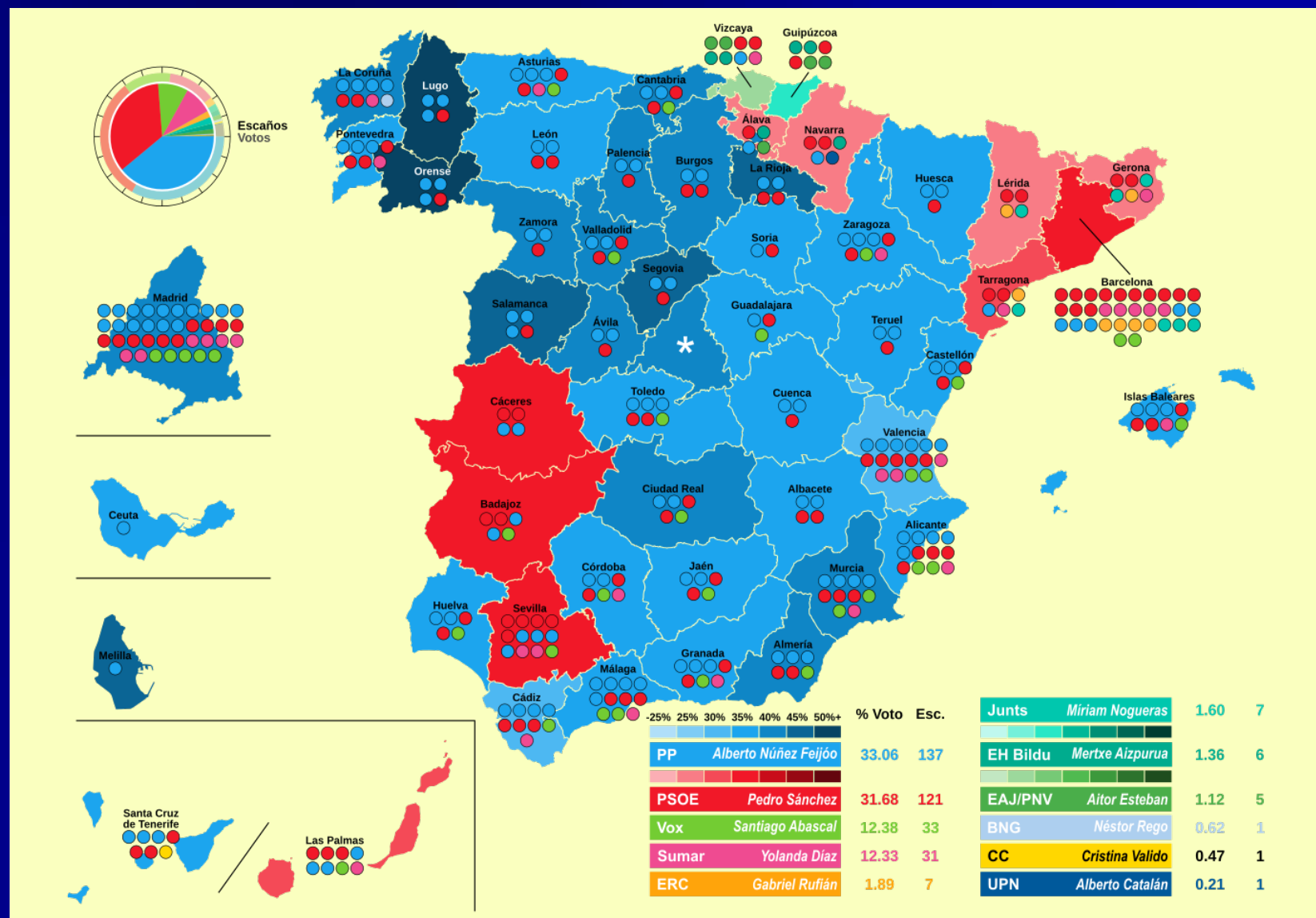
SISTEMA D'HONDT

PARTIDOS	VOTOS	/1	/2	/3	/4	/5
A	5.000	5.000	2.500	1.666,6	1.250	1.000
B	4.000	4.000	2.000	1.333,3	1.000	800
C	3.500	3.500	1.750	1.166,6	875	700
D	1.000	1.000	500	333,3	250	200

Se divide el número de votos de cada partido por 1, 2, 3, 4 y 5

Sistema democrático

Pluralismo político

- ★ O pluralismo político garante que **diferentes ideoloxías poidan competir de maneira legal e pacífica**, e permite a alternancia.
- ★ En España pódense elixir diferentes opcións, representadas polos partidos políticos (PP, PSOE, Vox, Sumar, Podemos, BNG...).

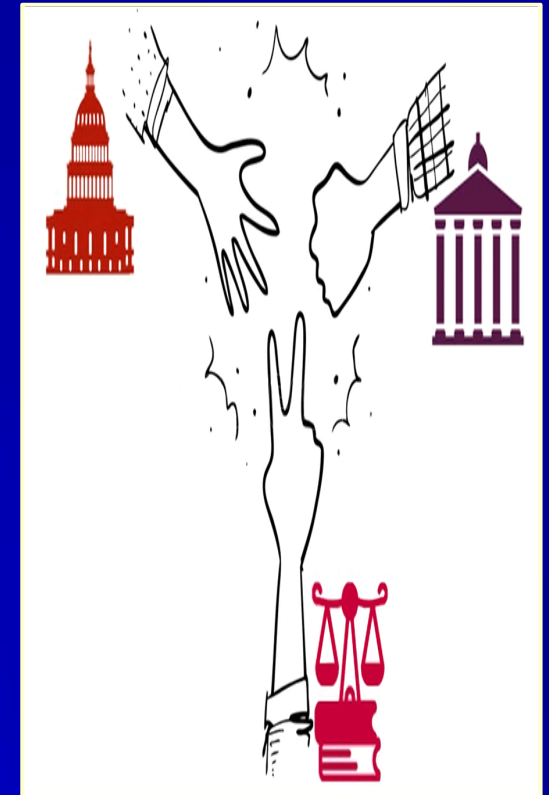
Pluralismo político

División de poderes

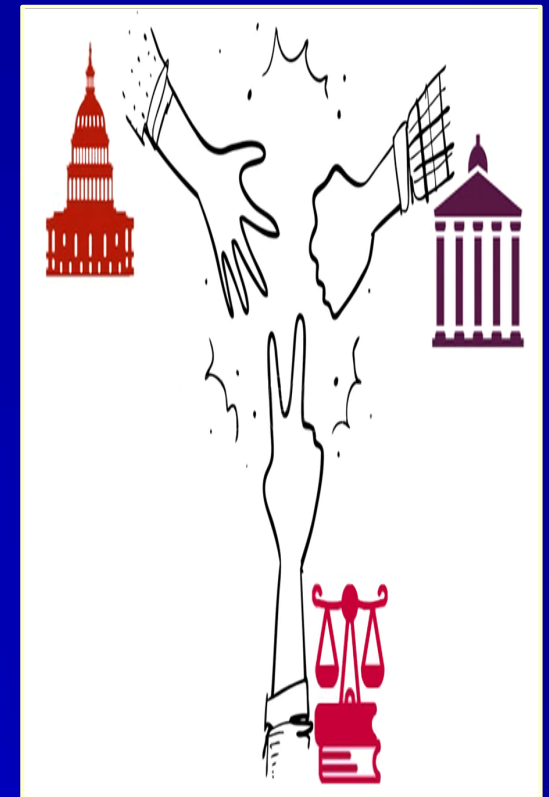
- ★ En España existe unha **división entre tres poderes (lexislativo, executivo e xudicial)**, tal e como establecera o pensador ilustrado Montesquieu.
- ★ Este concepto garante o **control mutuo** e o **equilibrio institucional** dentro de Estado.

División de poderes

- ★ O **poder legislativo** encárgase de elaborar as leis e os orzamentos. Tamñen escolle ao Presidente do Goberno e controla a súa actuación.
- ★ O **lexislativo** reside no **Parlamento**, que en España está composto polo **Congreso dos Deputados** e o **Senado**. Os seus membros son elixidos cada catro anos.

División de poderes

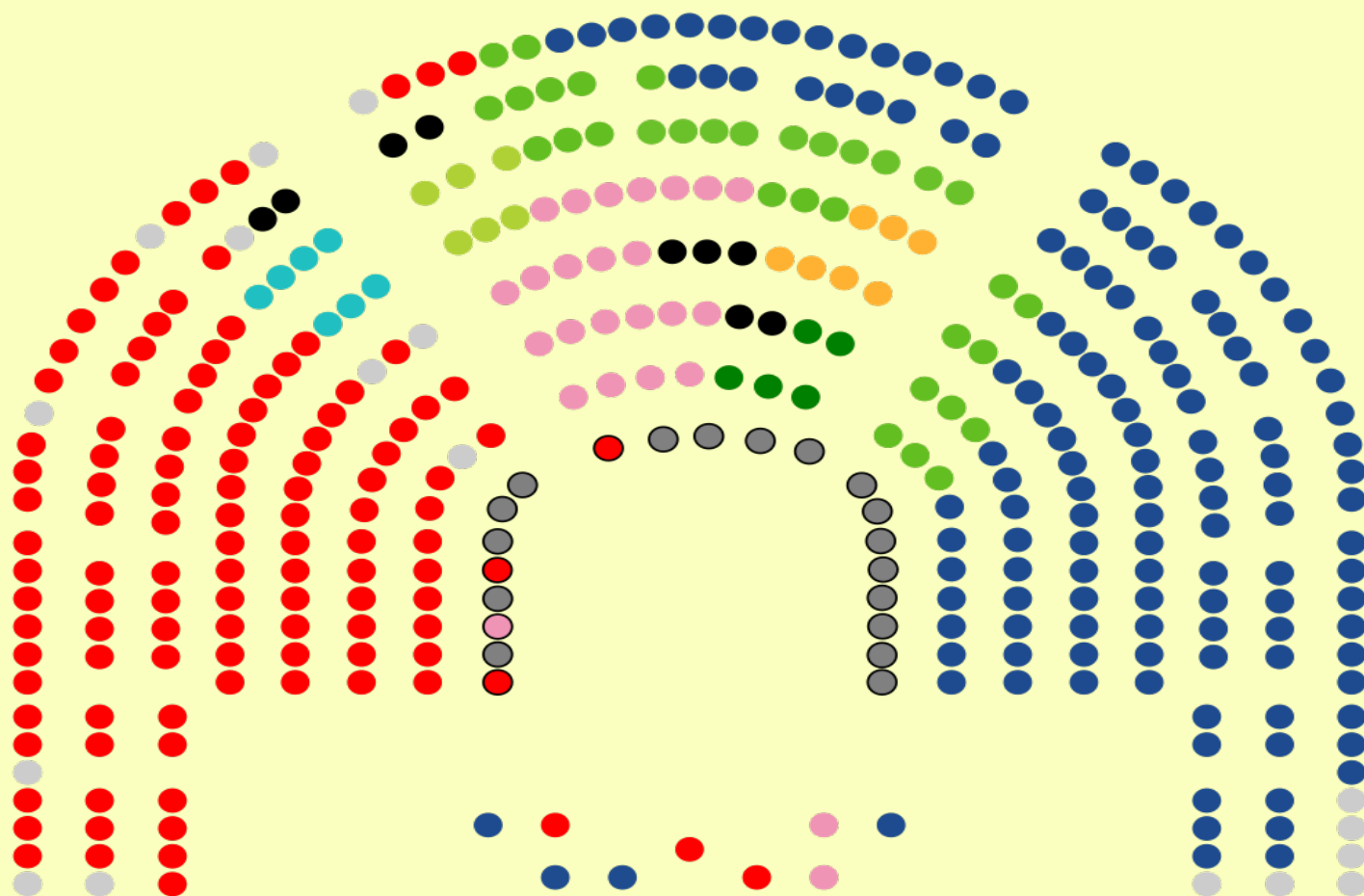

División de poderes

División de poderes

350

División de poderes

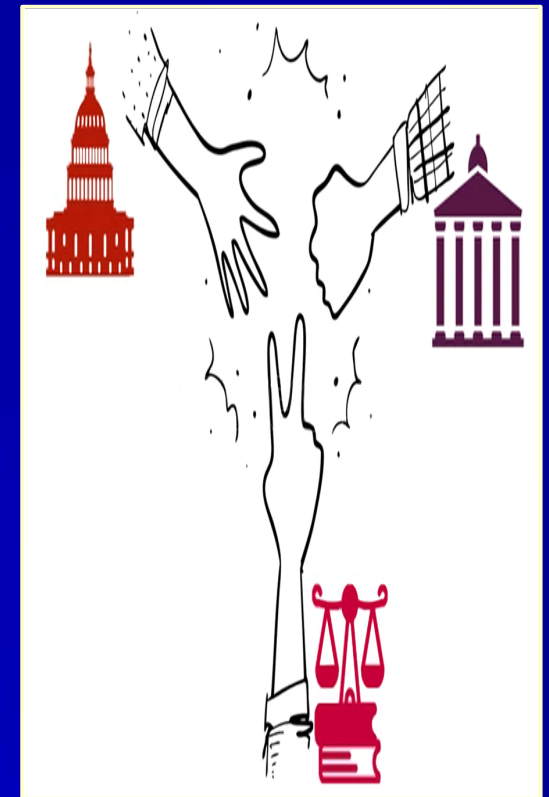
División de poderes

División de poderes

- ★ O **poder executivo** dirixe a **política interior e exterior do Estado** aplicando a lei nos dintintos ámbitos (educación, sanidade, economía, defensa...).
- ★ O executivo **reside no Goberno**, que está formado polo Presidente e polos diferentes ministros.

División de poderes

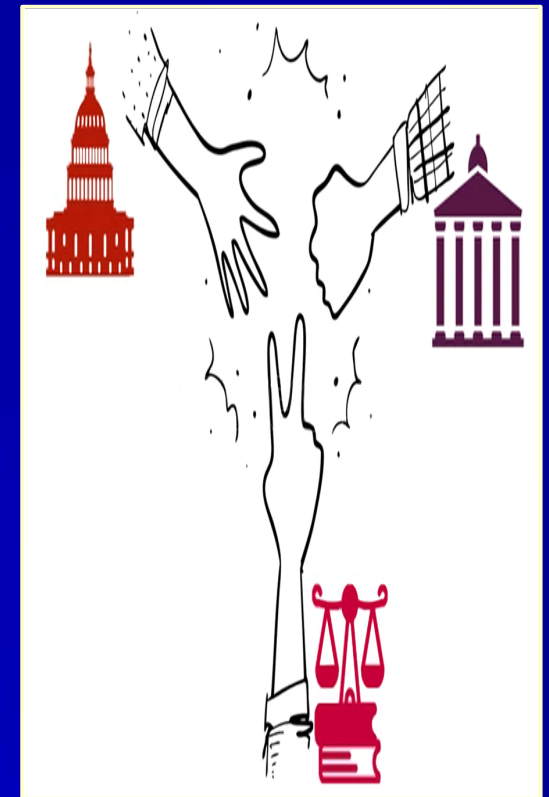
División de poderes

División de poderes

- ★ O **poder xudicial** encárgase de **administrar xustiza** xulgando aos acusados segundo as leis e sancionando aos que as incumpren.
- ★ O poder xudicial **reside nos xuíces e tribunais**, é un poder independente aos outros dous e só está sometido ao imperio da lei.

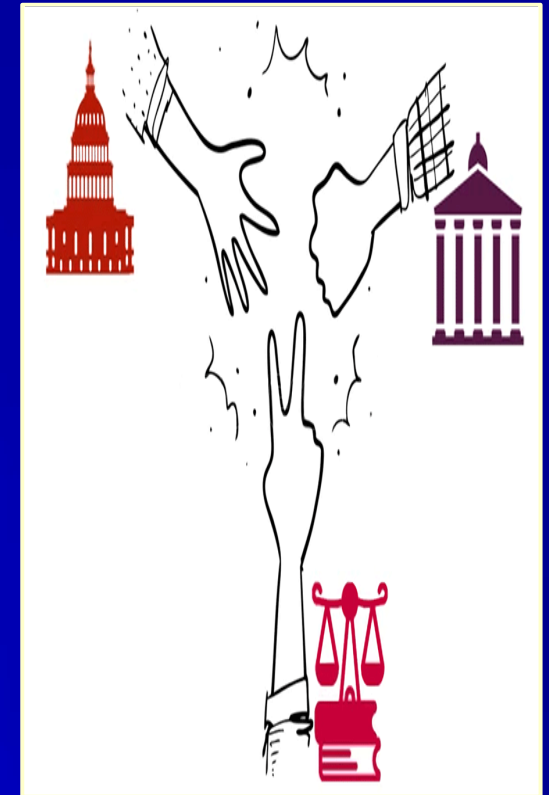
División de poderes

División de poderes

- ★ En España, a Constitución establece tamén algúns **mecanismos de control** da acción dos dintintos poderes.
- ★ Inclúense institucións como o Tribunal Constitucional ou o Defensor do Pobo.

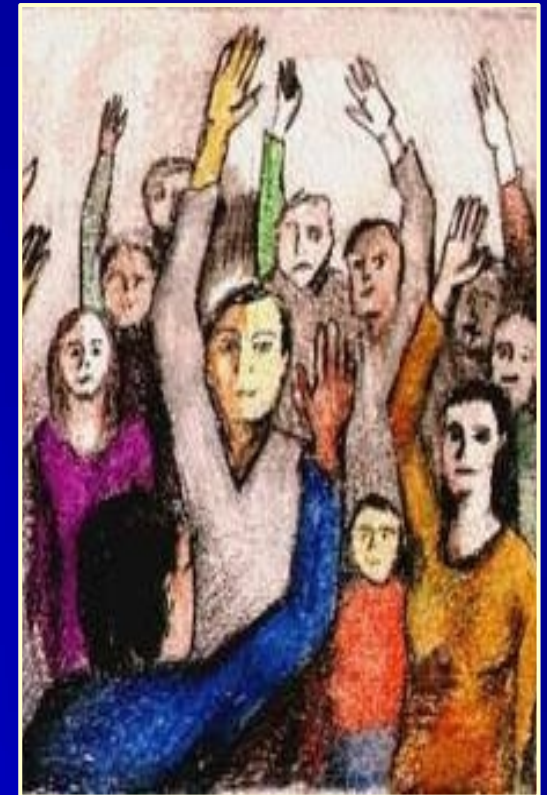
División de poderes

Dereitos e liberdades

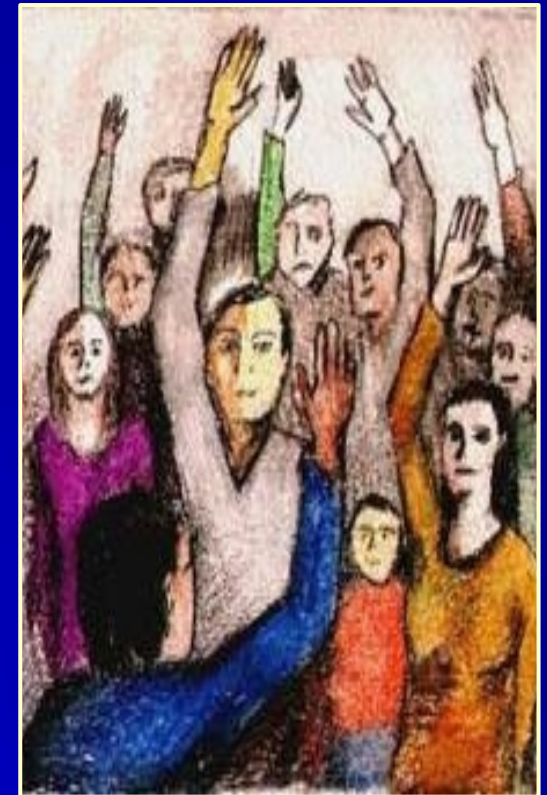
- ★ **Dereitos individuais**: á vida e á integridade física, liberdades varias (expresión, asociación, reunión, relixiosa...), igualdade ante a lei, inviolabilidade do domicilio...
- ★ **Dereitos políticos**: dereito de sufraxio (voto), eleccións libres, unha Constitución, pluralidade de partidos políticos...

Dereitos e liberdades

- ★ **Dereitos económicos e sociais:** ao traballo, á folga, á atención sanitaria, á educación...
- ★ **Dereitos xurídicos:** a unha xustiza imparcial, a contar con recursos xurídicos axeitados, a non ser detido arbitrariamente, dereito dos detidos a non ser sometidos a malos tratos...

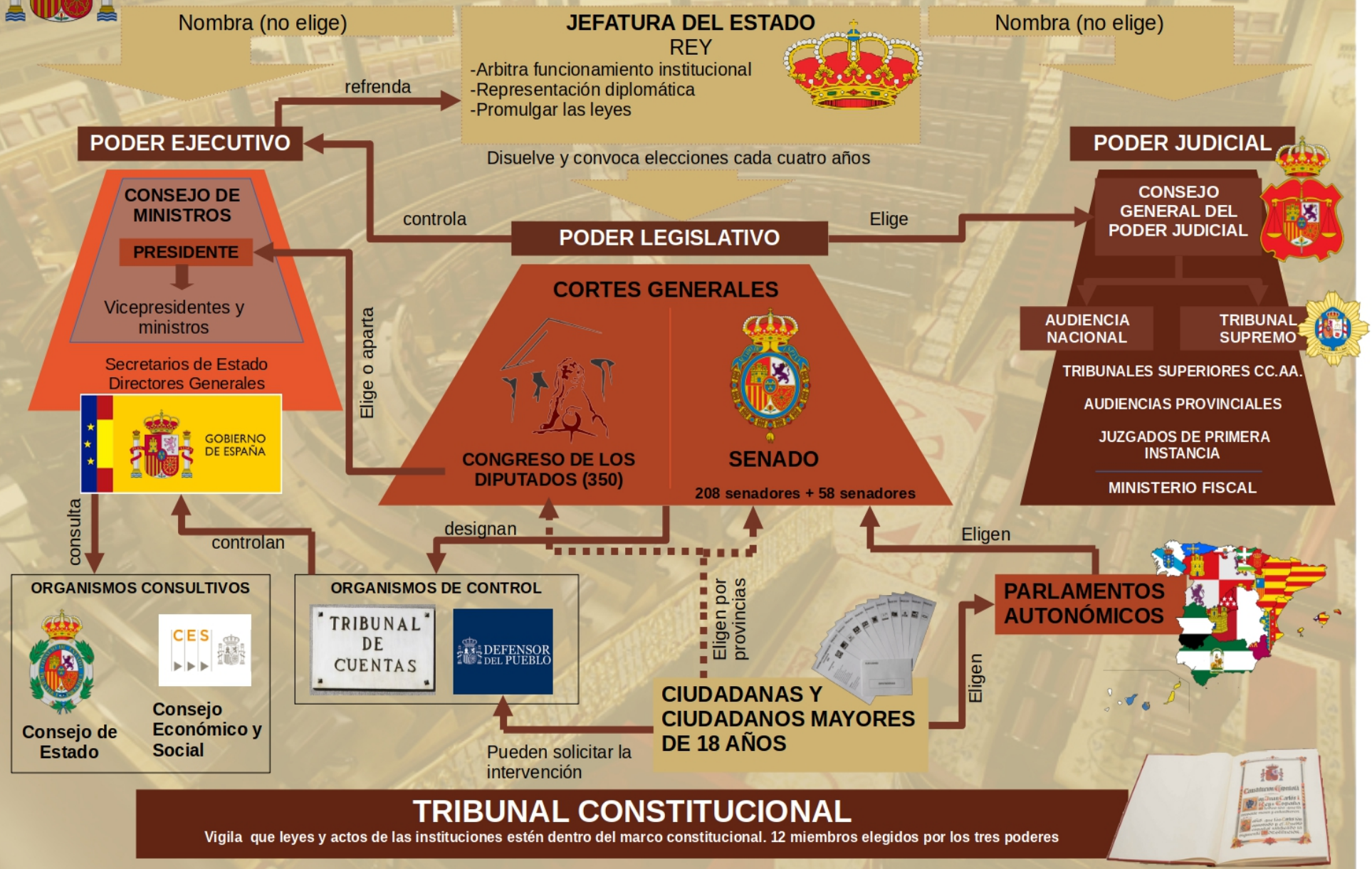

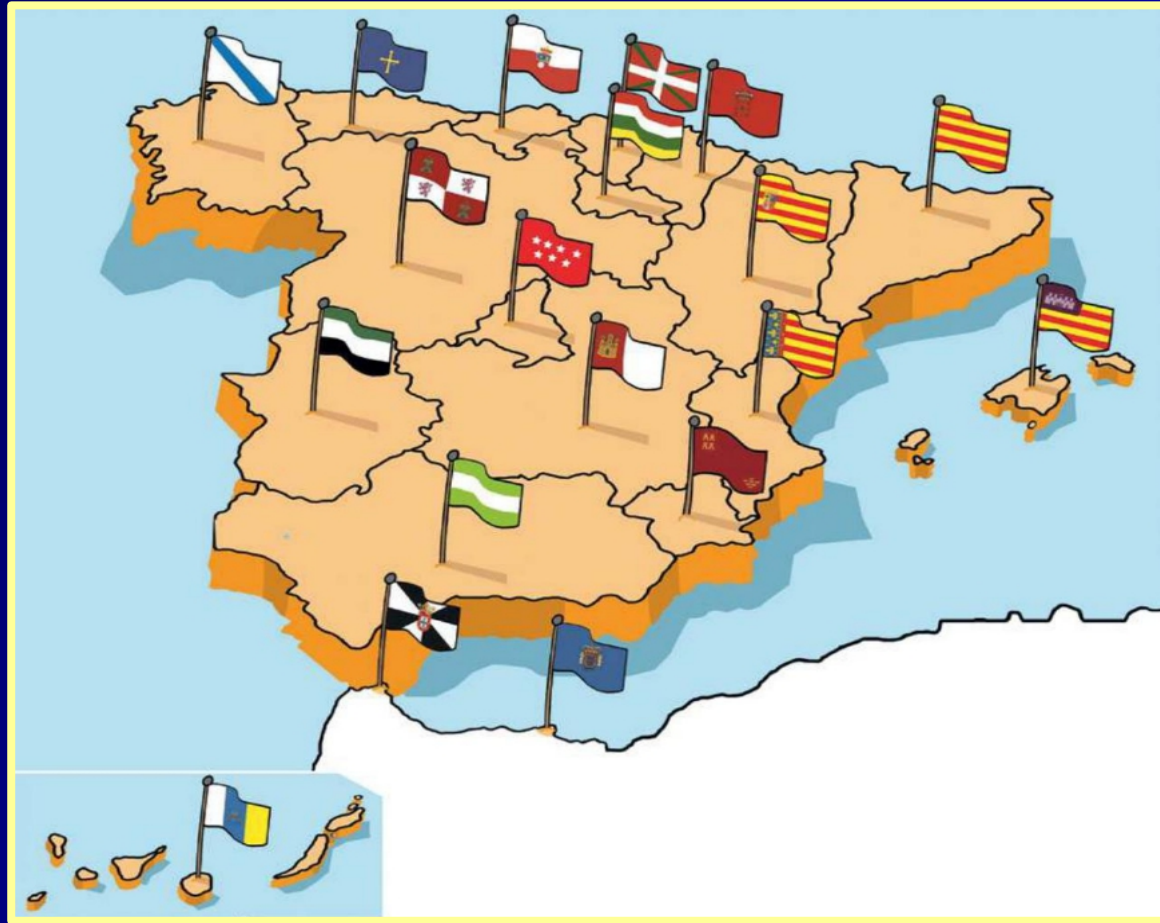

SISTEMA POLÍTICO ESPAÑOL

-Constitución de 1978-

www.historicodigital.com

Organización territorial de España

Organización territorial

- ★ A nivel territorial, España é un **Estado descentralizado**, organizado en tres niveles:
 - Comunidades Autónomas
 - Provincias
 - Municipios

Organización territorial

- ★ O obxectivo deste sistema descentralizado é achegar a Administración á cidadanía, recoñecendo a diversidade do país.
- ★ Cada nivel territorial conta coas súas propias institucións e competencias, coordinadas co Estado central.

Comunidades Autónomas

- ★ A Constitución establece a **unidade e indivisibilidade de España**, pero recoñece o dereito a ser **Comunidades Autónomas** de nacionalidades e rexións.
- ★ Co paso do tempo organizáronse **17 Comunidades Autónomas e 2 Cidades Autónomas**.

Comunidades Autónomas

Comunidades Autónomas

- ★ A norma básica é o **Estatuto de Autonomía**, que recolle os aspectos básicos da rexión:
 - Denominación da Comunidade Autónoma
 - Institucións autonómicas
 - Competencias autonómicas

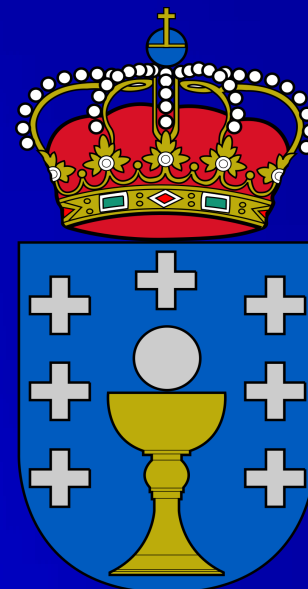
Comunidades Autónomas

- ★ **Denominación da Comunidade Autónoma:** o Estatuto de Autonomía recolle o seu nome, o territorio que a forma e os símbolos que a identifican (bandeira, escudo, himno...).

Comunidades Autónomas

Comunidades Autónomas

- ★ **Institucións autonómicas:** hai varias, cada unha coas súas funcións:
 - ***Parlamento autonómico***
 - ***Goberno autonómico***
 - ***Tribunal Superior de Xustiza***

Comunidades Autónomas

- ★ O ***Parlamento autonómico*** exerce o poder lexislativo. Aproba as leis que afectan ao seu territorio, aproba os orzamentos e controla ao Gobierno autonómico. Os seus membros son elixidos nas eleccións autonómicas cada catro anos.
- ★ En Galicia, o parlamento está na capital, Santiago de Compostela.

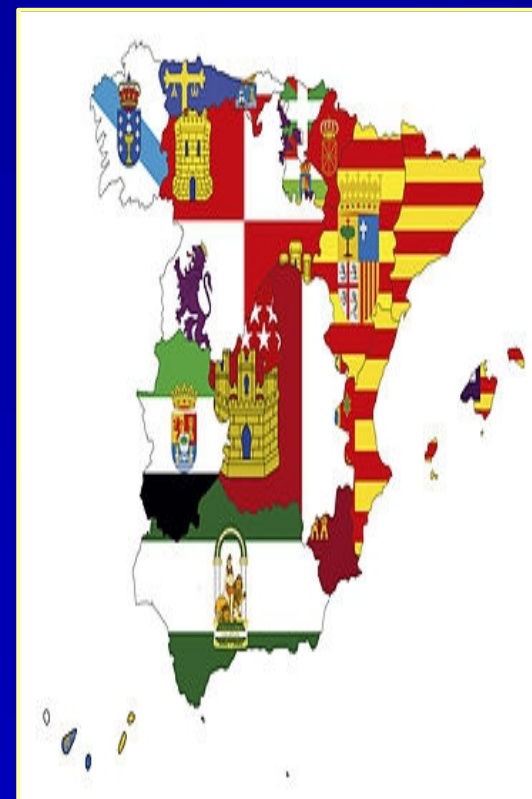
Comunidades Autónomas

Comunidades Autónomas

- ★ O **Goberno autonómico**, formado polo Presidente e os conselleiros, exerce o poder executivo. A súa función é aplicar as leis autonómicas e aquelas nas que comparte competencias co Estado central.
- ★ En Galicia, este goberno recibe o nome de Xunta de Galicia.

Comunidades Autónomas

NOVO GOBERNO GALEGO

Alfonso Rueda Valenzuela
PRESIDENTE DA
XUNTA DE GALICIA

Diego Calvo Pouso
CONSELLEIRO DE
PRESIDENCIA, XUSTIZA
E DEPORTES

Ángeles Vázquez Mejuto
CONSELLEIRA DE
MEDIO AMBIENTE E
CAMBIO CLIMÁTICO

Román Rodríguez González
CONSELLEIRO DE
EDUCACIÓN, CIENCIA,
UNIVERSIDADES E FP

Fabiola García Martínez
CONSELLEIRA DE
POLÍTICA SOCIAL E
IGUALDADE

Mª Jesús Lorenzana Somoza
CONSELLEIRA DE
ECONOMÍA E
INDUSTRIA

Miguel Corgos López-Prado
CONSELLEIRO DE FACENDA
E ADMINISTRACIÓN
PÚBLICA

María Martínez Allegue
CONSELLEIRA DE VIVENDA E
PLANIFICACIÓN DE
INFRAESTRUTURAS

Antonio Gómez Caamaño
CONSELLEIRO DE
SANIDADE

José López Campos
CONSELLEIRO DE
CULTURA, LINGUA E
XUVENTUDE

José González Vázquez
CONSELLEIRO DE
EMPREGO, COMERCIO
E EMIGRACIÓN

Mª José Gómez Rodríguez
CONSELLEIRA DO
MEDIO RURAL

Alfonso Villares Bermúdez
CONSELLEIRO
DO MAR

Comunidades Autónomas

- ★ O *Tribunal Superior de Xustiza*, é o máximo organismo xudicial de cada unha das Comunidades Autónomas.
- ★ En Galicia, este tribunal ten a súa sede na cidade de A Coruña.

Comunidades Autónomas

Comunidades Autónomas

- ★ Competencias autonómicas: son aquellos aspectos sobre os que as institucións autonómicas poden legislar ou decidir.
- ★ Algunhas son **plenas** (vivenda, sanidade, urbanismo...) e outras **compartidas co Estado** central (educación, lexislación laboral...).

Comunidades Autónomas

Comunidades Autónomas

- ★ Algunhas das Comunidades teñen recoñecidas certas particularidades:
- ★ **O Estatuto de Autonomía de Galicia**, aprobado en 1981, recoñece a esta Comunidade Autónoma como unha nacionalidade histórica, con competencias exclusivas en cultura, lingua, patrimonio, pesca...

Comunidades Autónomas

- ★ En cada unha das Comunidades Autónomas hai unha figura que representa ao Goberno Central, o **Delegado do Goberno**.
- ★ Encárgase do cumprimento das leis estatais e é o responsable da seguridade pública.

Comunidades Autónomas

- ★ O Delegado do Goberno en Galicia está na Coruña; ten subdelegacións nas restantes provincias.
- ★ Para exercer a súa labor traballa de forma coordinada coa Xunta de Galicia e coas forzas e corpos de seguridade.

Provincias

- ★ As provincias son entidades territoriais que agrupan a varios municipios, e a súa función é xestionar servizos comúns.
- ★ Están gobernadas polas **Deputacións provinciais**, formadas por deputados escollidos polos concellos.

Organización territorial

Provincias

- ★ **Galicia está organizada en catro provincias:** A Coruña, Lugo, Ourense e Pontevedra.
- ★ Debido á orografía galega, as Deputacións foron moi importantes na vertebración territorial e na prestación de servizos ao rural.

Provincias

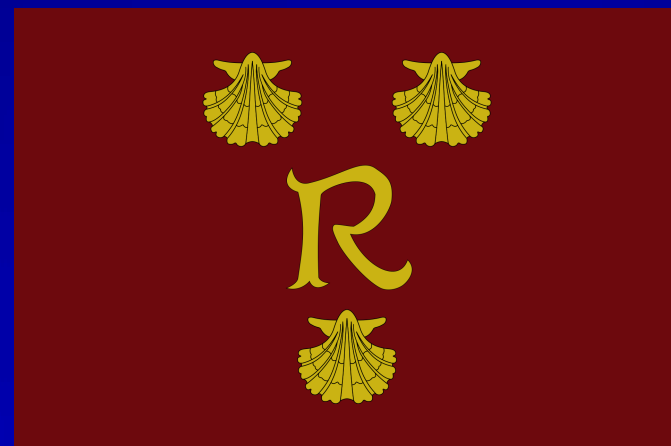
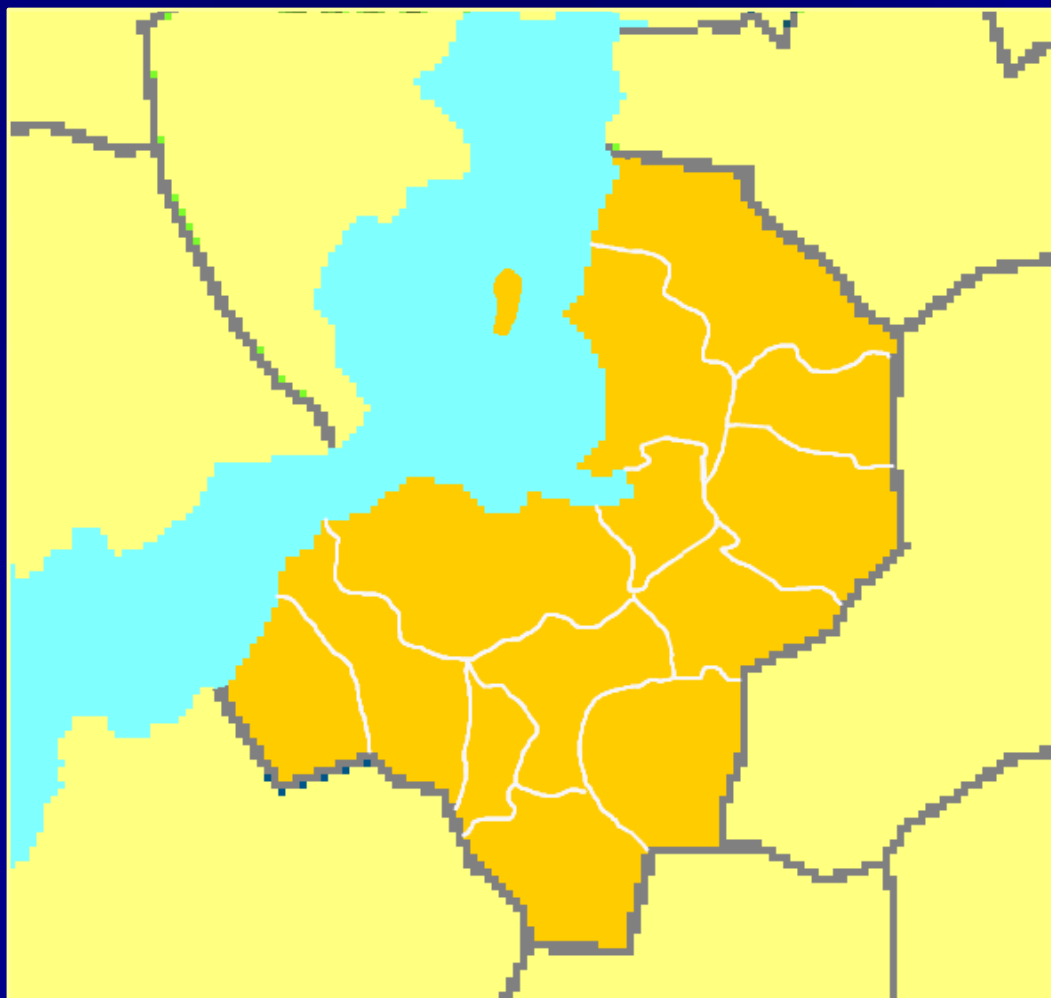
Municipios

- ★ Os municipios son as entidades básicas da organización territorial.
- ★ O seu territorio ou **termo municipal** é de extensión variable, e está gobernado por un **Concello**.

Municipipios

Municipios

- ★ O **Concello** está integrado polo alcalde e os concelleiros, elixidos cada catro anos.
- ★ A súa función é prestarlle aos cidadáns diversos servizos (planificación da localidade, iluminación pública, recollida de lixo, policía local, protección civil...).

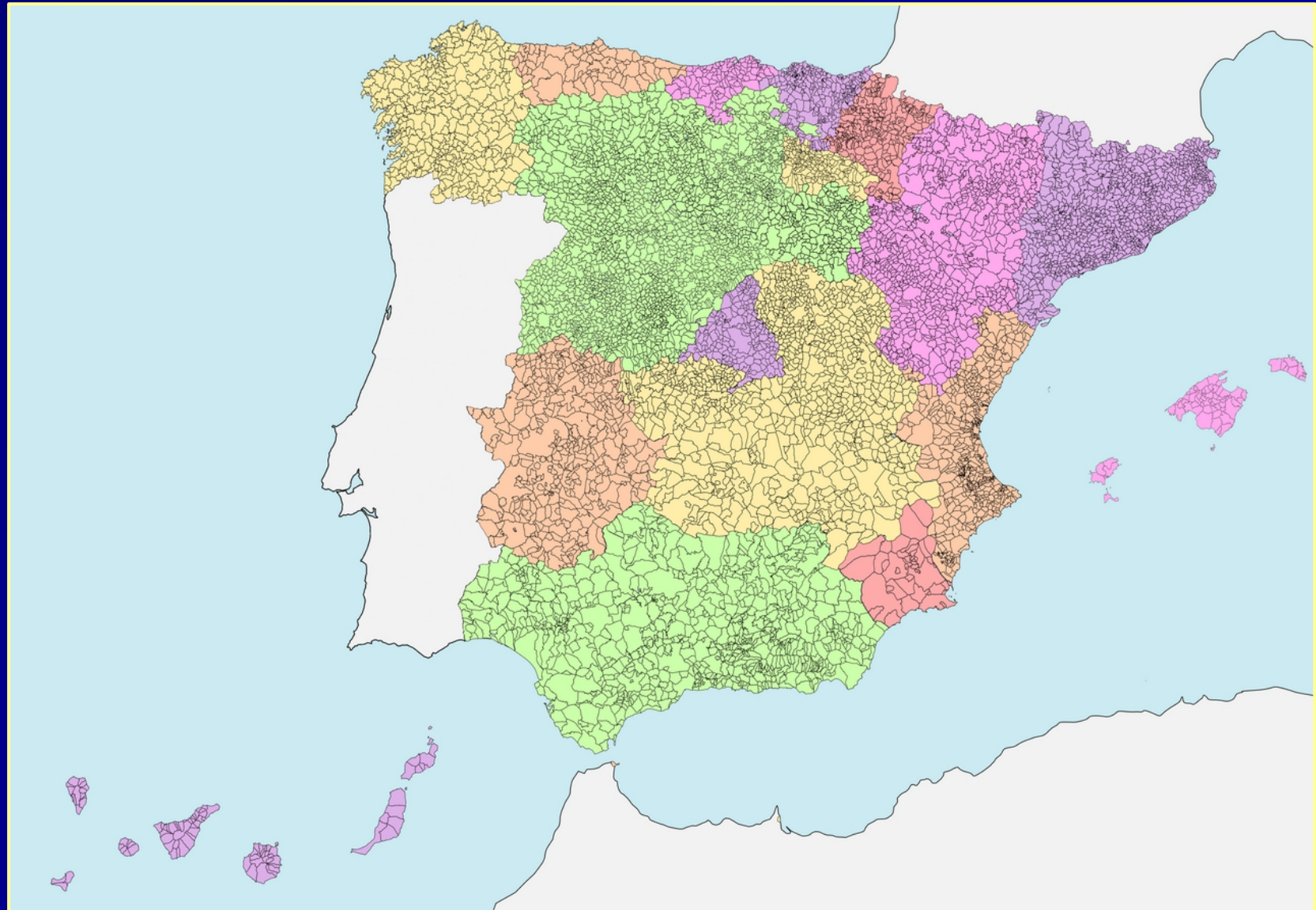
Municipios

- ★ Os municipios en España son moi diversos a nivel demográfico e xeográfico.
- ★ A día de hoxe, en España hai un total de **8.132 municipios** (e de eles, 313 están en Galicia).

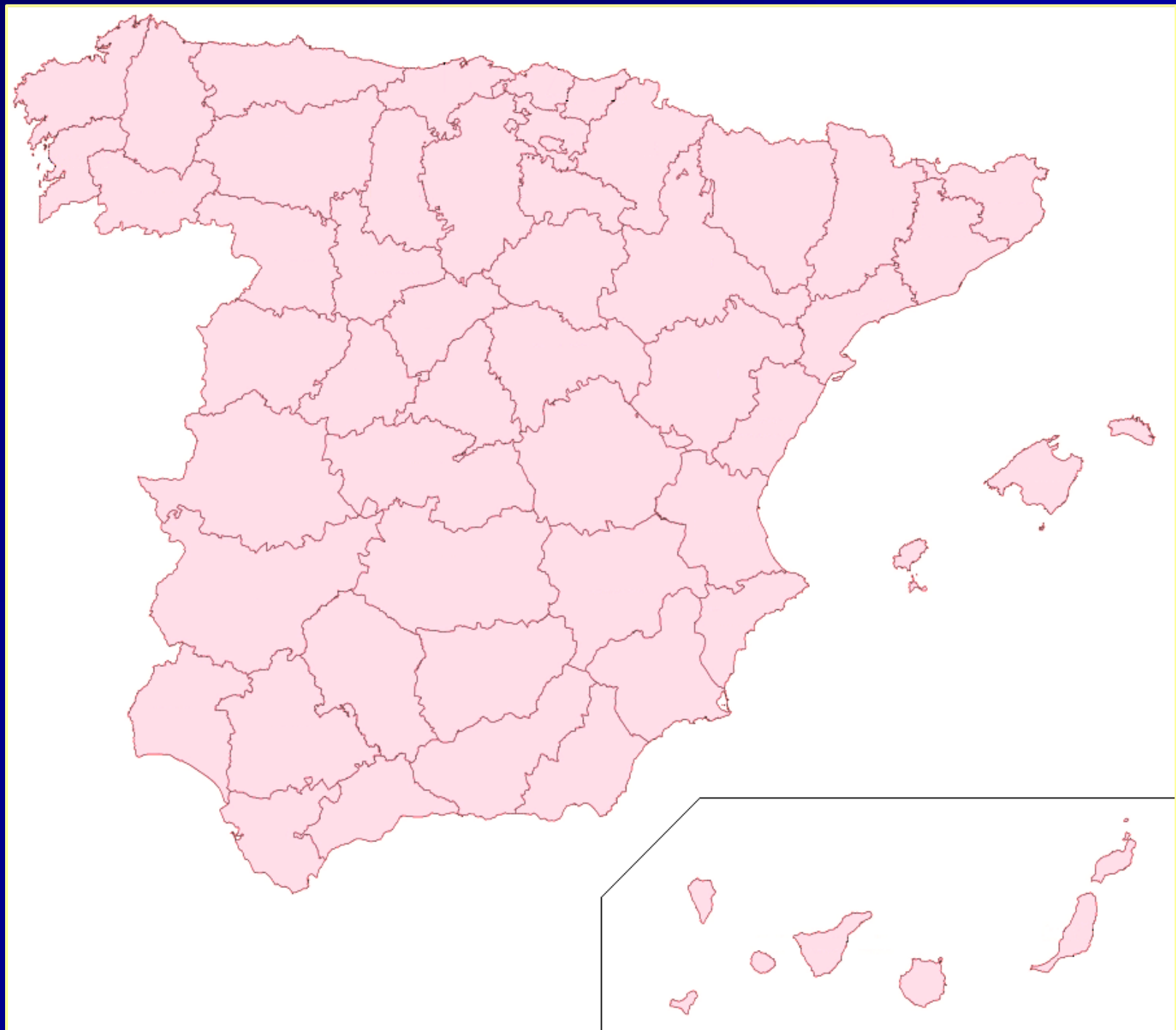
Municipipios

*Unha última cousa
antes de concluir...*

Ánimo co estudo!

